

PRAKTIJKONDERZOEK HELPT **EFFECTIVITEIT** **MIDDELEN** VERGROTEN

Tekst: Jeannet Pennings
Fotografie: Daniëlle Jiskoot

De ziektedruk in de kas verlagen en het gebruik van gewasbeschermingsmiddelen terugschroeven. Met dat doel werken rozenkwekerij Marjoland en Van Iperen nauw samen. Voor een effectievere meeldauwbestrijding voerde Van Iperen afgelopen periode een praktijkonderzoek uit. Daaruit blijkt dat het gebruik van bepaalde hulpstoffen de werking van de middelen kan vergroten. “Dit helpt ons om het gewas gezond te houden en zo groen mogelijk te telen.”

Een mooi en gezond product afleveren, bij rozenkwekerij Marjoland in Waddinxveen zijn ze er dagelijks mee bezig. Met een krimpend pakket gewasbeschermingsmiddelen en strenge restricties voor het aantal toepassingen wordt het echter een steeds grotere uitdaging. Groene middelen kunnen een alternatief zijn, maar de toelating ervan verloopt zeer traag. Toch doet dat niets af aan de ambitie van Marjoland om nu en in de toekomst een zo groen mogelijk gewas te telen. Met een efficiëntere meeldauwbestrijding kan een stap voorwaarts gemaakt worden.

“Meeldauw is de plaag die de grootste middeleninzet vraagt”, vertelt Erwin van Adrichem, teeltspecialist bij Marjoland. “Tegelijkertijd is de meeldauwbestrijding een lastig vraagstuk.” Collega Jan Schenkeveld, coördinator gewasbescherming bij Marjoland, legt uit: “Wij hadden wat twijfels over de werking van onze meeldauwmiddelen. We zijn wat gaan experimenteren met uitvloeiers en andere hulpstoffen om de preventieve werking van de middelen te vergroten. Soms doe je dingen echter te veel op gevoel en ontbreekt een goede onderbouwing. Het praktijkonderzoek dat Van Iperen als extra service kan leveren brengt ons dichterbij de werkelijkheid.”

Snel resultaat

Marjoland kaartte de kwestie aan bij Van Iperen, haar leverancier van gewasbeschermingsmiddelen. “Wij zitten elke twee weken met elkaar om tafel”, vertelt Richard van Spronsen, productmanager sierteelt bij Van Iperen. “Dan nemen we alle kassen door om te zien of er nog teeltzaken zijn die verbeterd kunnen worden. Soms komen er vraagstukken naar boven waar onderzoek voor nodig is. De meeldauwbestrijding is daar een goed voorbeeld van.” Dat was het moment waarop Manon van Weenen, praktijkgericht onderzoeker bij Van Iperen, in beeld kwam. “Om klanten goed te kunnen adviseren helpen we ze met praktijkonderzoek”, vertelt Van Weenen. “Dat voeren we onafhankelijk van de middelenproducenten uit. Het gaat vaak om kortlopend onderzoek dat snel resultaat oplevert.”

Meerwaarde hulpstof

Bij Marjoland is een meeldauwproef opgezet van zes weken, de duur van één gewassnede. In de proef zijn twee basismiddelen tegen meeldauw getest, een groen en een chemisch middel. Daarnaast zijn twee hulpstoffen ingezet, een uitvloeier en een hechter. Als referentie werden de middelen ook zonder hulpstof toegepast. Elke vier à vijf

dagen werd een bespuiting uitgevoerd. “Wij hebben het gewas wekelijks beoordeeld en gescoord op meeldauw”, vertelt Van Weenen. “Dat hebben we op drie verschillende gewashoogtes gedaan om goed te kunnen zien of en waar de schimmel zich manifesteert. Als je een bespuiting uitvoert, kom je niet altijd tot diep in het gewas. In dat geval kan een hulpstof helpen om het middel beter te laten opnemen.”

Hoewel de onderzoeksresultaten nog geanalyseerd moeten worden, valt Van Weenen al een aantal zaken op. “De meeldauwdruk varieert in zes weken tijd. Toch laten de eerste resultaten zien dat één van de middelen er positief uitspringt en dat het gebruik van een hulpstof een meerwaarde lijkt te hebben.”

Realistische omstandigheden

Van Adrichem en Schenkeveld zijn blij met deze kennis. “Voor ons is het belangrijk om meeldauw efficiënt aan te pakken. Onze afnemers willen een schoon product. Door tweewekelijks met elkaar aan tafel te zitten, kom je tot concrete onderzoeksvragen. Bij van Iperen zit veel kennis over middelen en hulpstoffen, en de effectiviteit ervan, ook in andere teelten. Tevens wordt er hard gewerkt aan een eigen laboratorium. Van Iperen is dus in staat om onderzoek zorgvuldig uit te voeren.”

Van Weenen beaamt: “In een proef moet je systematisch werken om goede vergelijkingen te kunnen maken. Dat zorgt voor betrouwbare informatie. Door de proef in de praktijk uit te voeren, heb je gelijk de meest realistische omstandigheden.” “En het zorgt ervoor dat we snel kunnen schakelen”, vult Van Spronsen aan. “Dat is heel belangrijk.” Zeker met de doelen richting 2025 en 2030, die voortkomen uit het Uitvoeringsprogramma Gewasbescherming. Telers

worden geconfronteerd met veel uitdagingen. “Daar komt met de huidige energiecrisis nog een actuele uitdaging bij”, vertelt Van Adrichem. “We moeten met minder energie-input produceren en dan kom je weer nieuwe dingen tegen. Het kan bijvoorbeeld zorgen voor een hogere schimmeldruk door een vochtiger kasklimaat.”

Intensief monitoren

Het onderstreept het belang van kennisontwikkeling. Monitoring is daarbij ook een belangrijk instrument. Op advies van Van Iperen investeerde Marjoland recentelijk in feromonen. Van Spronsen: “De larven van motten zorgen voor veel schade in de rozenteelt. Het biologische middel dat Marjoland hiervoor inzette, gaf niet altijd het gewenste resultaat. Wij zagen dat andere telers positieve ervaring hadden met intensieve monitoring van motten.” Door zogenaamde monitoringsferomonen in te zetten krijg je als teler een beter beeld van wat er speelt in de kas. “Met deze feromonen kun je aantonen of er vrouwtjes of mannetjes van de motten aanwezig zijn. Belangrijke informatie, want het zijn de vrouwtjes die de eitjes leggen. Op basis van de informatie kun je bestrijdingsstrategie bepalen.”

Marjoland is daar inmiddels enkele weken mee bezig. “Juli en augustus zijn de maanden dat de motten naar binnen komen”, vertelt Schenkeveld. “Goed monitoren helpt om meer kennis te verkrijgen. Ook over waar in de kas de meeste motten zitten. Door te weten wat er in de kas aan de hand is, kunnen we middelen gericht inzetten. Of bijvoorbeeld een bestrijding uitstellen, omdat we zien dat het op dat moment niet nodig is.” Daarmee is het een waardevolle tool die bijdraagt aan de ambitie van het bedrijf: zo groen mogelijk rozen telen.

60 MILJOEN ROZEN

Rozenkwekerij Marjoland teelt op 20 hectare vijf verschillende soorten grootbloemige rozen. Jaarlijks worden 60 miljoen stuks geproduceerd. Deze vinden hun weg naar afnemers in heel Europa, voornamelijk bloemisten. Het bedrijf kan dankzij de jaarrond productie afnemers constant van voldoende aantallen voorzien en onderscheidt zich met een snelle service. Daarnaast staat kwaliteit hoog in het vaandel. De plant is leidend in alle beslissingen binnen Marjoland. Van Iperen ondersteunt het bedrijf in het creëren van de meest optimale teeltcondities.

